

Антоанета Димоларова - управляващ съдружник
в Адвокатско дружество „Антоанета Димоларова, Розалина Градинарова и съдружници“, консултант
на Асоциацията на българските застрахователи по промените в Кодекса за застраховането

КОДЕКСЪТ ЗА ЗАСТРАХОВАНЕТО ПРОДЪЛЖАВА СВОЯТА МОДЕРНИЗАЦИЯ

Промените в Кодекса за застраховането са приети на първо четене от Народното събрание. Създадена е работна група към парламентарната икономическа комисия. В нея влизат представители на застрахователите, на Комисията за финансов надзор и експерти от НС. В „Застраховател прес“ се среща и разговаря с един от участниците в тази работна група.

Г-жо Димоларова, кое наложи последните промени в сравнително новия Кодекс за застраховането?

Промените са продиктувани най-вече от изпълнение на ангажимента на Република България за привеждане на законодателството ѝ в съответствие с изискванията на Директива 2005/68/ЕО относно презастраховането. Някои промени са предвидени с оглед усъвършенстване и прецизиране на наложилата се застрахователна практика.

Следва да се подчертае, че Кодексът за застраховането се прилага успешно вече две години и е един от най-модерните в Европа.

- Как подходиха застрахователите към предложените промени в кодекса?

Асоциацията на българските застрахователи подготви становище, което обхваща всички дискуссионни въпроси, възникнали в резултат на предложените изменения и допълнения в кодекса. Застрахователните дружества представиха свои становища, като трябва да се отбележи сериозността и отговорността, с която подходиха. Нашата задача беше да обобщим позицията на застрахователния бизнес. Сега на тази база трябва да успеем да защитим, доколкото е възможно, тяхната позиция по промените в кодекса.

- Постига ли се консенсус в работната група?

Немалка част от предложенията бяха приети от работната група. Няколко са проблемите, по които все още има да се работи. Без да навлизам в подробности, тук накратко бих искала да посоча единия от тях.

Законопроектът за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането предлага въвеждането на специална уредба в защита на длъжниците по кредити, във връзка с чиито имуществени или неимуществени блага търговските банки и други кредитори сключват от свое име застрахователен договор като обезпечение на вземането си по кредита. Сключването на застрахователните договори без участието на лицето, чиито блага са предмет на застраховане, и слабата осведоменост на това лице, са предпоставка за евентуалното увреждане на

неговите интереси. В мотивите към законопроекта е посочено, че се наблюдават случаи, в които застрахователният договор се изменя или прекратява след неговото сключване по такъв начин, че

длъжника.

Предстои работа по тези текстове на законопроекта. Едно от възможните решения е въвеждането на изискване за предоставяне на сертификат, съдържащ основната информация по застрахователния договор, който да се предоставя на длъжника. Предвижда се и създаването на задължение подобни застраховки да могат да се сключват единствено ако за съответния застрахователен продукт са разработени общи условия, които също да се предоставят с посочения сертификат. По този начин се цели пълната информираност и защита на длъжниците, които не са страна по застрахователния договор.

- Напоследък се наложи практиката застрахователи по „Каско“ да съдят виновния за инцидента водач, който има застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, вместо неговия застраховател. Това не обезсмисля ли задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, щом тя не дава необходимата защита на застрахования?

В много случаи за имуществения застраховател по „Каско“ е по-лесно да си възстанови сумите от виновния водач, отколкото от неговия застраховател по „Гражданска отговорност“ на автомобилите. По тази причина претенцията се насочва именно към виновния водач. Това от своя страна подкопава доверието в задължителното застраховане, защото гражданите губят мотив да имат сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите. Потребителите недоволстват, защото не получават услугата, за която държавата ги е задължила да плащат. Ето защо с предлаганата промяна в законопроекта се въвежда забрана на застрахователите по „Каско“ и по други имуществени застраховки, встъпили в правата на увредено лице, да предявяват регресен иск за вреди към застрахованите по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, освен за размера на вредите, които надхвърлят размера на застрахователната сума по договора за такава застраховка.

От друга страна, застрахо-

вателите посочиха основателни аргументи, че необосновано се ограничава кръгът на лицата, към които застрахователят по имуществена застраховка може да насочи регресната си претенция. При сегашната уредба застрахователят по „Каско“ може да иска плащане от застрахователя по „Гражданска отговорност“ или от причинителя на вредата. В случай че заведе иск срещу причинителя (застрахован по „Гражданска отговорност“), то последният следва да привлече в процеса и застрахователя. По този начин постановеното решение обвързва и трите участващи лица и отношенията помежду им са окончателно уредени, без да се налага воденето на допълнителни съдебни процеси. В разрез с принципите за процесуална икономия и максимално бърза ликвидация на щетите с предлаганата нова уредба се създават предпоставки за водене и на втори процес между „осъдения“ застраховател по „Гражданска отговорност“ и причинителя на вредите в случаите, когато последният е управлявал моторното превозно средство след употреба на алкохол или без свидетелство за управление.

- Един от най-спорните моменти в промените на Кодекса за застраховане е създаването на Обезпечителен фонд, който да плаща при несъстоятелност на застраховател. Какви са аргументите за създаването на този фонд?

Основният аргумент на Комисията за финансов надзор е, че европейските моторни директиви изискват максимално удовлетворяване на пострадалите или увредени лица във връзка със застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, поради което държавите членки на Европейския съюз следва да създадат подходящи механизми за удовлетворяване на лицата, включително и в случаите на несъстоятелност на застраховател по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите. В повечето страни от Европейския съюз при несъстоятелност на застраховател по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите плащат гаранционните фондове. У нас това задължение не беше вменено на Гаранционния фонд с приемането на Кодекса за застраховането. Частта, уреждаща Обезпечителния фонд, тогава не беше гласувана от Народното събрание. Затова сега Комисията за финансов надзор отново внася това предложение.

- А какви са аргументите против създаването на Обез-

печителен фонд?

Мотивите на застрахователите против създаването на Обезпечителен фонд, които в голямата си част са справедливи и разумни, са, че следва да се даде предимство на мерките за предпазване от несъстоятелност на застраховател пред тези, които се вземат, след като такава вече е възникнала. На преден план трябва да бъде обърнато внимание на правилата и стриктния надзор във връзка с изискванията за платежоспособност на застрахователите. Към настоящия момент са предвидени достатъчно механизми за наблюдение и предотвратяване на изпадането на застраховател в неплатежоспособност. Освен това създаването на Обезпечителен фонд ще доведе до положение, при което лошо управлявани и недобросъвестни застрахователни дружества ще бъдат „финансирани“ от добросъвестните застрахователи с по-големи и добре управлявани портфейли, които ще бъдат натоварени и с допълнителни разходи. Съществува опасност и от недобросъвестно поведение от страна на самите потребители на застрахователни услуги, които може да пренебрегнат обективната оценка за стабилността на даден застраховател и да предпочетат такъв, който предоставя същата услуга на най-ниска цена, знаейки, че дори и при несъстоятелност на избрания застраховател ще им бъде изплатена сума от Обезпечителния фонд.

Съществен е и аргументът, че органите на Гаранционния фонд, на който е възложено да управлява Обезпечителния фонд като обособена сметка и в частност да инвестира средствата му, се състоят само от застрахователи, предлагащи задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите и задължителна застраховка „Злополука“. В същото време във вноските за Обезпечителния фонд със значителни средства ще участват и животозастрахователи. Стига се до неравнопоставеност, при която средствата, акумулирани от животозастрахователите, ще бъдат управлявани от застрахователи по задължително застраховане.

Освен това правилен подход би бил въвеждането на поэтапното завишаване на гаранциите лимити на застрахователните вземания, както и поэтапно акумулиране на средствата в Обезпечителния фонд. Категоричното убеждение на застрахователите е, че държавата трябва да участва с встъпителна вноска в Обезпечителния фонд.

Разговора водиха
СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ и ЙОАННА СТЕФАНОВА